

rexit, ubi XI. Kal. Novembris Synodum perquam celebrem habuit. Inde, hoc est e Guastalla:

*Pius Papa discedens ad memoratam
Advenit Parmam, faciens ibi quaecumque rogarant:
Nam sacraivit ibi Templum Christi Genitricis.*

Haec Donizo loco supra laudato, qui Parmensis quidem Templi dedicationem recensuit; quae vero Mutinae gesta fuerant coram Comitissa Mathilde, prorsus neglexit. Atque hinc intelligas: emendatione aliqua indigere, quae Clariss. Mabilionius scripsit in Annal. Benedictin. ad Annum 1106. num. 1. *Paschalis Pontifex* (ita ille) *eo in itinere Parmae Bernardum Cardinalem in demortui Episcopi locum instituit. Mutinam inde profectus, Sancti Geminiani Episcopi solemnī Translationi interfuit.* Prius Mutinam, quam Parmam Paschalis adivit; neque Translationi interfuit, sed quidem Dedicationi Arae Sancti Geminiani. Ignoscendum illi tamen, quod Sigonium sequutus fuerit, qui ne ipse quidem haec satis accurate commemoravit.

Narrationis Translationis hujus subdidi pauca quaedam Additamenta ad Mathildis Comitissae Vitam spectantia. Legebantur & ipsa in utroque Codice Estensi; neque contemnenda videntur, quamquam ego praestare nolim, certo fundamento niti quae Auctor ille, (quisquis fuerit, a praecedente tamen diversus) refert de loco, ubi postremum diem clausit Comitissa Mathildis. *In Comitatu Mutinensi in loco, qui vocatur Bondenum de Diacono* dicitur illa extremo fato sublata. Donizo *Bondenum* tantummodo appellat. Atqui is locus *Bondenum de Roncore* appellatur in tabulis, quas adfert Bacchinius in Hist. Monasterii Padoron. pag. 104. Append. Ceterum ex Historia Translationis Sancti Geminiani educi posse videtur, Mathildem titulo Comitissae Mutinensibus praefuisse. Saltem in hac Urbe ingens ejus auctoritas inde elucet.

Haec enim est narratio: ...
Anno Paschalis II. summum Pontificem, cuius tunc in Mutina ...
Pomilio respondit: nam dum Octobris mensis Paschalis Mutinam per ...
niger, VIII. Idus eius mensis idem Pontifex solenniter postquam, mutinam Populo ...
spegnate, Altare dedicavit, & Sancti Geminiani Corpus omnibus conspiciendum ...
exhibuit.

Et ergo utriusque splendidissimi, simulque plurimi spectabilissimi ...
quam ex duobus Mss. Codicibus Estensibus scripturae decessit. Iam quod ...
complectitur in membranis descriptam Archivum Capituli Canonorum Muti ...
pendium. Quod vero plurimi fecerunt, Historiam haec Augustinus habet, Ano ...
niam sine, sed qui rebus inveniunt, & eodem tempore scripti. Gratulari autem ...
Parvae mens, quod tempore illa scripturae habet, non habent ac sc ...
rent, quae plerumque tunc erant, sed satis elegantem, & comae ac liberat or ...
tionem utentem, ita ut delectationem legentem facile afficeret. Animadversas autem ...
velim, ab eo scribiti, sedam apertam hoc in anno communem esse in Italia. Primum ...
fronte haec videntur innuere Pontificem Romanum ex Gallis revertentem, quo ...
severa Anno 1106. progressus est Paschalis II. Verum istam non alio locum Auctor ...
hic memoravit, quam duo post Augustum, & Constantium. Magnam scripturas ...
conveniant fructum agnitione cum appellatione habere partem, quae nunc sine ...
comprehenditur appellatione Langobardum, sed tunc latine excurrit, & certe ab ...
Urbe & Sabaudicaria Regionibus distinguuntur. Dicitur in Vita Mathildis lib. 1 ...
Cap. 17. delectis hinc in Lombardia. Pro Langobardis ...
por mutin Translationis eius est vocabulo habet. Pater autem Mutinae idem Pon ...
tiffex VIII. Idus Octobris Anno 1106. cum Guastallam, & Guastallam per ...
rexit.

TRANSLA-